

f'Malta, sa fejn nafu aħna, ma giet mogħtija lil hadd aktar. Meta Ball ta' dik is-setgħa lil Buttigieg, fisser ruħu l-ghala kien hekk hanin miegħu. Ball qallu, li jaf b'kemm hegga u hrara qabeż għal Artu, sa mill-bidu sewwa tar-Rewwixta tal-Maltin għall-Franċiżi. U dan għamlu bi kbira hsara ta' saħħtu, tigrub ta' hajtu u telf ta' hwejgu. Barra minn hekk, jaf ukoll li baqa' jaħdem għal Artu bħala Rappreżentant ta' Haż-Żebbuġ. Dil-bieċa hi ta' bosta telf għalih, billi mhux f'kull hin kien jista' joqgħod jaħdem fis-sengħa tiegħu ta' Nutar.

Għal dan it-taħbit ta' Buttigieg, Ball ried li jekk ma jhall-sux tat-telf li garrab, għall-anqas jilqa' halli, il quddiem, hsara iżjed ma jkollux. Għalhekk, Ball amar biex, f'Haż-Żebbuġ, l-ebda Nutar ieħor ma kien jista' jagħmel u jaħdem kull xorta ta' kuntratti, hliel in-Nutar Pietru Buttigieg waħdu. Biex in-Nutari joqogħdu għal din ir-rieda ta' Ball, gew imhedda pieni kbar. Min kien jikser dana l-amar tal-Gvernatur, barra milli l-kuntratti li jagħmel ma jkunu jiswew u jgħoddu xejn, in-Nutar kien jeħel ukoll 10 egħwieq kull darba. U dawn il-flus tal-piena kienu jmorru għall-għajnuna tal-fqar (tax-Xjuħ).

Izda, b'dawn il-pieni kollha li gew imhedda, meta siefer il-Gvernatur Ball, in-nies tmellhet minn dak kollu li kien amar dan. Flok ma baqgħet tingqeda bin-Nutar Buttigieg, bdiet issejjaħ Nutari oħra f'Haż-Żebbuġ. Terga', mhux dan biss. Meta n-Nutari raw hekk, bdew huma wkoll jibagħtu l-Istipulanti tagħhom f'Haż-Żebbuġ biex jittallbu jagħmlu l-kuntratti lin-nies ta' hemm. B'hekk dawn in-Nutari mhux biss kienu jiksru l-amar ta' Ball, imma kienu jonqsu wkoll minn dak li jridu l-Liġijiet ta' Malta. Dawn kienu jgħidu li l-Istipulanti ma jistgħu jaħdmu mkien, hliel fl-Offizzju ta' dak in-Nutar li miegħu jkunu.

Għal dan il-ksur tal-jeddijiet li kellu, Buttigieg kiteb lill-Gvernatur Cameron u fissirlu fuq is-setgħa li kien tah Ball. Gharrfu, li Ball tah din is-setgħa, billi dan ried juri lill-Maltin, li l-Gvern jaf jara x-xogħol li Buttigieg għamel għal Artu fi żmien l-Imblokk, bħala Kap tal-Battaljun fil-Kamp u bħala Rappreżentant ta' Haż-Żebbuġ. Għalhekk talbu biex iwettaq is-setgħa li tah Ball bi hlas tax-xogħol li kien għamel għal Artu u għall-gibda li wera lejn l-Ingliżi.

Il-Gvernatur laqa' t-talba ta' Buttigieg, u wettaq mill-gdid l-amar ta' Ball.

Guzé Gatt.

TAQBIDA TA' ERWIEH FL-ARJU

.....mimdud għall-mistrieħ ta' nofs in-nhar f'dar qalb ir-raba'. Kien is-sajf, fl-eqqel tiegħu. Żiffa ħajja kienet tħax-wex gos-siġar tal-ħarrub, tingħi qalb il-ħbula tat-telegraf, taħbat mal-bini għoli tad-dar u ssaffar minn bejn ix-xquq tal-bibien u tat-twieqi magħluqa. U dawk il-ħsejjes, jithalltu u jitrikkbu, jitbiegħdu u joqorbu, jogħlew u jinżlu mal-mewġa taż-żiffa, stħajjilhom ħsejjes, għajjat, ilħna ta' rwieħ jittajru u jiggerrew fl-ajru mqabbdin f'taqbida tal-mewt mal-bniedem kiefer li mill-għoli ta' l-ajru, għamara tagħhom, irid joqtol il-ħlejjaq ħutu, bla ħtija.

Buffura riħ twassalli f'widnejja għajjat u twerziq im-dagħdagħ; għajjat ta' min sa jirbaħ u twerziq ta' min sa jitlef, għajjat ta' min jagħmel ħila u twerziq ta' min jiesu maqtuġħ; ġiri ta' żwiemel, tkarwit ta' kanuni, tisfir ta' balal. U fis-saħna tat-taqbida stħajjiltni nara go sħaba duħħan iswed iġsma mtertqa, demm igelgel, dwiefer ta' żwiemel isabbtu fuq l-isdra miftuħa tal-midrubin, it-tellefin jaħarbu u r-rebbeħin jigru warajhom.

Ir-riħ naqas, u naqsu l-ħsejjes tat-taqbida. Kienet għeja? kien qtigħ il-qalb? kien wiri ta' ħaġa b'oħra biex it-telliefa jduru fuq ir-rebbeħin għal għarrieda? Ma nafx x'kien; naf biss li f'daqqa waħda mewġa oħra għolja taħbat bis-saħħa mall-ħitan tad-dar, u t-taqbida ta' l-erwieħ ta' l-ajru reġgħet xegħlet darba oħra. U mill-gdid smajt għajjat, twerziq, żarżir, tkarwit, tisfir, tisbit.... u mill-gdid rajt dħaħen, mejtin, dmija....

Ma' dik it-taħbita qawwija r-riħ waqa' f'daqqa, u żiffa mejta baqgħet tingħi weħidha u tħaxwex għajjena qalb il-friegħi. U f'widnejja ħassejt jidwi l-krib tal-midrubin, il-leħga ta' min sa jmut, it-tħarħir ta' min qieghed jerfa', l-ghajta maħnuqa u mitfija ta' min irid u ma jiffaħx jit-ħarrek, it-tnehida ta' l-aħħar tislama.....

Kemm domt mimdud, dam iġħanni r-riħ dik il-għanja waħxija ta' ħrib u ta' qtil, donnu biex iħabbar lid-dinja b'xi ħrib u qtil aktar qalil, jew inebbaħ id-dinja li, jekk iqumu għal xulxin il-ġnus, iqumu wkoll l-erwieħ ta' l-ajru, l-erwieħ tal-ħaqq u tas-sewwa biex iġħakksu d-dnewwa, irażżnu l-kburija u ma jhallux tittiefes is-saltna tas-Sliema.

P. P. SAYDON.

Awissu 1935

"Dar is-Sliem"

Bingħisa.